

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษา “รูปแบบการจัดทำรายการวิทยุชุมชนจังหวัดพิษณุโลก” เพื่อเป็นการหารูปแบบในการจัดทำรายการวิทยุชุมชน โดยอาศัยการศึกษาวิจัยและสำรวจข้อมูลจากหลายพื้นที่และหลายหน่วยงานเพื่อนำข้อมูลมาสังเคราะห์และจัดทำหรือกำหนดนโยบายสาธารณะและการเสริมสร้างศักยภาพการจัดทำรายการวิทยุชุมชนโดยใช้การวิจัยเอกสาร การสนทนากลุ่ม และแบบสัมภาษณ์มาเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยได้ข้อมูลดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์ในบทนี้จะวิเคราะห์แนวคิดเห็น ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการรูปแบบการจัดทำรายการวิทยุชุมชนและการเสริมสร้างศักยภาพการจัดทำรายการวิทยุชุมชนโดยยึดจากแบบสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างโดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์คุณลักษณะทั่วไปของผู้ถูกสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

1. การเสริมสร้างศักยภาพการจัดทำรายการวิทยุชุมชน
2. รูปแบบการจัดทำรายการวิทยุชุมชน
3. การสร้างนโยบายสาธารณะเรื่องการจัดทำรายการวิทยุชุมชน

ตอนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์คุณลักษณะทั่วไปของผู้ถูกสัมภาษณ์
กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในส่วนของวิทยุชุมชน เครือข่ายวิทยุชุมชน
คณะกรรมการวิทยุชุมชน สมาชิกของวิทยุชุมชน ตัวแทนวิทยุชุมชนรวมถึงประชาชนผู้รับฟังวิทยุ
ชุมชน ของสถานีวิทยุชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 22 แห่ง แห่งละ 4 คน
รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 88 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Sampling)

ประกอบด้วย

1. วิทยุชุมชนตำบลท่าโพธิ์
2. วิทยุชุมชนเครือข่ายชุมชนเทศบาลนครพิษณุโลก
3. วิทยุชุมชนคนไอที
4. วิทยุชุมชนคนอริยัญญิก
5. วิทยุชุมชนคนเนินมะปราง
6. วิทยุชุมชนคนสองแคว
7. วิทยุชุมชนคนแสงดาว
8. วิทยุชุมชนคนพิษณุโลกภาคประชาชน
9. วิทยุชุมชนคริสเตียนพิษณุโลก
10. วิทยุชุมชนราชมงคล
11. วิทยุชุมชนคนพิษณุโลก
12. วิทยุชุมชนสภาวัฒนธรรม ตำบลหัวรอ
13. วิทยุชุมชน RADIO PLUS
14. วิทยุชุมชนคนวัดจันทร์
15. วิทยุชุมชนกรีนเรดิโอ
16. วิทยุชุมชนคนรอบค่าย
17. วิทยุชุมชนสภาวัฒนธรรม ตำบลหัวรอ
18. วิทยุชุมชนมหาจักรพรรดิ
19. วิทยุชุมชน วัดท่ามะปราง
20. วิทยุชุมชนสถาบันพัฒนาสี่แยกอินโดจีน
21. วิทยุชุมชนคนบ้านเรา
22. วิทยุชุมชน MSS เพื่อคนพิษณุโลก

ตอนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์คุณลักษณะทั่วไปของผู้ถูกสัมภาษณ์ จำแนกผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

เพศ	กลุ่มตัวอย่าง(คน)	ร้อยละ
เพศชาย	52	68.32
เพศหญิง	36	31.68
รวม	88	100

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง เป็นเพศชาย มากกว่าเพศหญิง คือ ร้อยละ 68.32 และ ร้อยละ 31.68 ตามลำดับ

ตาราง 2 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละ สถานะของผู้ถูกสัมภาษณ์

สถานะ	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง(คน)	ร้อยละ
ฝ่ายบริหารงานประจำ(ฝ่ายแผนนโยบาย)	82	14	15.91
ฝ่ายผู้ผลิตรายการ(ฝ่ายปฏิบัติงาน)	44	28	31.82
อาสาสมัคร	24	16	18.18
ผู้ฟังรายการ	3,000	30	34.09
รวม	3,090	88	100

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ถูกสัมภาษณ์ เป็นผู้ฟังรายการมากที่สุด ร้อยละ 34.09 รองลงมาคือ ฝ่ายผู้ผลิตรายการ (ฝ่ายปฏิบัติงาน) ร้อยละ 31.82 และฝ่ายบริหารงานประจำ (ฝ่ายแผนนโยบาย) มีจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 15.91

ตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างศักยภาพการจัดทำรายการวิทยุชุมชนรูปแบบการจัดทำรายการวิทยุชุมชน และการสร้างนโยบายสาธารณะเรื่องการจัดทำรายการวิทยุชุมชน

ตาราง 3 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละ ของระดับความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องการจัดทำรายการวิทยุชุมชน โดยการประเมินศักยภาพตนเอง

ระดับความรู้ความเข้าใจ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	16	18.18
มาก	29	32.95
ปานกลาง	36	40.91
น้อย	7	7.96
น้อยมาก	-	-
รวม	88	100

จากตารางที่ 3 พบว่า จากการการประเมินศักยภาพตนเอง วัดระดับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดทำรายการวิทยุชุมชนของผู้ถูกสัมภาษณ์ พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดทำรายการวิทยุชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 40.91 รองลงมาคือ ระดับมาก ร้อยละ 32.95 และลำดับความรู้ความเข้าใจในระดับต่ำสุดคือระดับความรู้ความเข้าใจน้อย ร้อยละ 7.96

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ผู้ถูกสัมภาษณ์ในด้านต่าง ๆ ได้ความเห็น ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะการจัดทำรูปแบบการจัดทำรายการวิทยุชุมชน ดังนี้

1. การเสริมสร้างศักยภาพการจัดทำรายการวิทยุชุมชน

การเสริมสร้างศักยภาพการจัดทำรายการวิทยุชุมชน ควรมีองค์ประกอบในหลายภาคส่วนที่เหมาะสม คณะกรรมการดำเนินงาน และบุคลากรในการผลิตรายการวิทยุชุมชน อันประกอบด้วย ผู้ผลิตรายการ ผู้กำกับรายการ ผู้เขียนบท ช่างเทคนิค ผู้ดำเนินรายการ และวิทยากรหรือแขกรับเชิญควรมุ่งเสริมสร้างและเรียนรู้ ให้บุคลากรมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดทำรายการวิทยุชุมชน คือ มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดทำรายการวิทยุชุมชนและตระหนักถึงความสำคัญในการจัดทำรายการวิทยุชุมชน บทบาทของรายการวิทยุชุมชนและสามารถเชื่อมโยงเข้าชุมชนได้ เห็นประโยชน์ และตระหนัก ในความสำคัญของรายการวิทยุชุมชน เพื่อการบริการชุมชน มีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการจัดทำรายการวิทยุชุมชน มีพื้นฐานที่เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละบุคคล และสอดคล้องกับ บทบาท หน้าที่ต่าง ๆ เช่น การผลิต การกำกับ การเขียนบท รวมทั้งการควบคุมอุปกรณ์ เป็นต้นมีทักษะค่านิยม และจริยธรรมเบื้องต้นที่จำเป็นในการจัดทำรายการวิทยุชุมชน สืบสานและพัฒนาศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในชุมชน ปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผล บนพื้นฐานของความถูกต้อง โดยใช้สติ ปัญญา มีความรอบรู้ และรอบคอบในการคิด พุด ทำ โดยยึดทางสายกลางในการปฏิบัติ มีความรอบรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง สามารถคิดวิเคราะห์และปฏิบัติด้วยความรอบคอบระมัดระวังมีความเสียสละต่อการปฏิบัติงานและมีจรรยาบรรณในการปฏิบัติงาน

1.1 การพัฒนาบุคลากรหน่วยงานวิทยุชุมชน

การเสริมสร้างศักยภาพการจัดทำรายการวิทยุชุมชน สิ่งที่จะส่งเสริมให้หน่วยงานมีการพัฒนานั้น สิ่งที่สำคัญคือจะต้องมีการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้ดี โดยเฉพาะการส่งเสริมจรรยาบรรณของบุคลากร ผู้จัดทำรายการวิทยุ ชุมชน

1.2 การกำหนดนโยบาย

การกำหนดแผนงาน โครงการ และกิจกรรม และการปรับปรุงเพิ่มเติมหรือจัดทำแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติงานของสถานีวิทยุชุมชน ควรมีการดำเนินการตามแผนอย่างเป็นระบบ และมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

1.3 การพัฒนาบุคลากร

การพัฒนาบุคลากร ทั้งผู้บริหาร บุคลากร ให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ มีความพร้อมในการดำเนินการตามระบบการบริหารจัดการที่เปลี่ยนแปลง และการจัดการนโยบายที่สถานีวิทยุชุมชนกำหนดขึ้น

1.4 การจัดระบบการเรียนรู้

เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการ และกระบวนการบริหารนโยบาย ให้เอื้อต่อการบริหารนโยบายของสถานีวิทยุชุมชน เพื่อไปจัดการบริหารนโยบายในองค์กร

1.5 โครงสร้างที่เหมาะสมของรายการวิทยุชุมชน

เป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมการทำกร ส่งเสริมศักยภาพองค์กรที่สำคัญ เพราะถ้าสถานีวิทยุชุมชนมีโครงสร้างการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ มีคณะกรรมการดำเนินงานวิทยุชุมชนที่มีความรู้ความสามารถ มีแรงสนับสนุนจากชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้มแข็งแล้ว ย่อมทำให้สถานีวิทยุชุมชน นั้นมีศักยภาพเพียงพอ ที่จะดำรงอยู่เพื่อบริการประชาชนต่อไป

1.6 การประเมินสรุปผลการดำเนินงานของสถานีวิทยุชุมชน

ควรมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง การทำวิทยุชุมชนที่จำเป็นต้องมี เป้าหมายและแง่มุมที่จะประเมินนั้น ต้องมีหลากหลายมากกว่าการประเมินปริมาณผู้ฟังเท่านั้น สถานีวิทยุชุมชนบางแห่งเท่านั้นที่มีการประเมิน การมีส่วนร่วมในระดับผู้ผลิต และการประเมินผลการมีส่วนร่วมในระดับผู้บริหาร และส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ควรมีการประเมินผลในระดับนี้ด้วย เพื่อประเมินประสิทธิภาพในการการบริหารงาน และประเมินเพื่อชี้ให้เห็นถึงศักยภาพ ในการบริหารงานในวิทยุชุมชนด้วย

2. รูปแบบรายการวิทยุชุมชน

2.1 รูปแบบรายการวิทยุชุมชน

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ผู้ถูกสัมภาษณ์ในด้านต่าง ๆ ได้ความเห็น ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะการจัดทำรูปแบบการจัดทำรายการวิทยุชุมชน ดังนี้

รายการข่าว (News Programme) การสื่อสารกับผู้ฟัง จะเป็นการสื่อสารแบบทางเดียวกับผู้ฟังทางบ้าน โดยส่วนใหญ่ รายการข่าวจะมีอยู่ 2 รูปแบบ คือ รายการข่าวประจำวันและรายการข่าวสั้นในแต่ละช่วงของวัน ซึ่งจะมีความยาวของรายการที่แตกต่างกัน และมีวิธีการนำเสนอที่แตกต่างกัน รายการข่าวประจำวันจะมีความยาว 1 ชั่วโมง โดยจะแบ่งออกตามประเภทของข่าว ได้แก่ ข่าวเด่นประจำวัน ข่าวสังคม ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวเกษตร ข่าวต่างประเทศข่าวกีฬา ทั้งนี้จะมีผู้

มากกว่า 2 คน ความคิดเห็นจะมีหลากหลาย ผู้ดำเนินรายการต้องมีวิธีและทักษะในการควบคุมสถานการณ์ให้ได้ต้องอาศัยทีมงานและบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในการประสานงานการเชิญผู้มาร่วมอภิปราย ต้องมีความคิดเห็นที่หลากหลาย อย่างน้อยต้องมีความคิดเห็น 2 ฝ่าย คือฝ่ายที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยรายการอภิปรายที่ดี ต้องสามารถเปิดโอกาสให้ผู้ฟังโทรศัพท์เข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็นได้ หรือสามารถสอบถามประเด็นข้อสงสัยได้ในช่วงเวลาที่กำลังออกอากาศและผู้ดำเนินรายการจะเป็นเพียงผู้ตั้งคำถามและกำหนดประเด็น

รายการสารคดี (Documentary or Feature Programme) มีลักษณะ เป็นการสื่อสารแบบทางเดียว กับผู้ฟังทางบ้าน โดยมีรูปแบบที่สำคัญคือ สารคดีประเภทเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน ในชุมชน สารคดีประเภทประวัติศาสตร์ในชุมชนหรือสถานที่ที่น่าสนใจอื่น ๆ สารคดีประเภทสิ่งมีชีวิต สิ่งประดิษฐ์ สารคดีประเภทศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ท้องถิ่น โดยรูปแบบของการนำเสนอคือ ควรมีผู้บรรยาย 1 - 2 คน หรือผู้จัดรายการเป็นผู้บรรยาย หรือใช้เทปการนำเสนอจากผู้ที่น่าสนใจในการจัดรายการสารคดี ผู้ที่ทำหน้าที่บรรยาย ควรมีน้ำเสียงที่น่าเชื่อถือ โทนเสียงไม่สูงมากนัก เพื่อให้ผู้ฟังสามารถฟังได้จนจบ และเป็นการสร้างลักษณะเฉพาะของรายการ สามารถบันทึกเทปล่วงหน้าได้ สารคดีประเภทหน่วยงานไม่ควรมีความยาวเกิน 5 นาที ควรจะมีความต่อเนื่องกันในการนำเสนอเนื้อหาของรายการ การกำหนดประเด็นเป็นไปในลักษณะกว้าง ๆ ทีมงานต้องมีความรู้ ความสามารถในการสืบค้นหาข้อมูลเรียบเรียงและนำเสนอเนื้อหา การเลือกเพลงและเสียงประกอบควรน่าสนใจ สอดคล้องไปในทางเดียวกับรายการ เนื้อหากระชับ ต่อเนื่อง สร้างความรู้และความเข้าใจให้กับผู้ฟังมากขึ้น และใช้เสียงเพลงบรรเลง สปอร์ต ธรรมชาติ คั่นเวลาได้

รายการนิตยสาร (Magazine Programme) มีลักษณะเป็นการสื่อสารแบบทางเดียว กับผู้ฟังทางบ้าน โดยมีรูปแบบที่สำคัญคือ เป็นนิตยสารภายในท้องถิ่นหรือจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น เป็นต้นเป็นการนำเสนอข่าวสารข้อมูลภายในท้องถิ่น ชุมชน เป็นการนำเสนอข่าวสารข้อมูลภายนอกท้องถิ่น ชุมชนอื่น เป็นการนำเสนอความรู้ จากสิ่งที่น่าสนใจจากสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อคนในชุมชน โดยรูปแบบของการนำเสนอคือ ควรมีผู้จัดรายการ 1 - 2 คน ผู้ที่ทำหน้าที่จัดรายการควรมีน้ำเสียงที่น่าฟัง มีลีลาน้ำเสียงน่าสนใจ มีการใช้เสียงที่แสดงรายละเอียดให้ผู้ฟังมองเห็นภาพตามได้ เพื่อให้ผู้ฟังสามารถฟังได้จนจบ และเป็นการสร้างลักษณะเฉพาะของรายการ สามารถบันทึกเทปล่วงหน้าได้ ควรจะมีความต่อเนื่องกันในการนำเสนอเนื้อหาของรายการถ้ามีการนำเสนอข้อมูลมากกว่า 2 เรื่องขึ้นไป ควรมีเนื้อหาไปในแนวทางเดียวกัน ไม่แตกต่างกันมากเกินไป ทีมงานต้องมีความรู้ ความสามารถในการสืบค้นหาข้อมูลเรียบเรียงและนำเสนอเนื้อหาการเลือกเพลงและเสียงประกอบควรน่าสนใจ สอดคล้องไปในทางเดียวกับรายการ เนื้อหากระชับ ต่อเนื่อง สร้างความรู้และความเข้าใจให้กับผู้ฟังมากขึ้น และใช้เสียงเพลงบรรเลง สปอตธรรมชาติ คั่นเวลาได้

รายการประชาสัมพันธ์ข่าวสารภายในท้องถิ่น (Public relation of district programme) เป็นรายการที่นำเสนอ ประชาสัมพันธ์ข่าวสารที่เกิดขึ้นในชุมชน เช่น การเสนอข่าวประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมในท้องถิ่น ชุมชน งานบุญประเพณีต่าง ๆ บริการประชาสัมพันธ์ข่าวของคนในชุมชน เช่น งานบวช งานแต่งงาน งานแต่งงาน งานขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น การขอความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ขอบริจาคเลือด ร่วมพัฒนาชุมชนในวันแม่ การช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม เป็นต้น การบริการสาธารณะ เช่น การประชาสัมพันธ์ของการไฟฟ้า (การตัดไฟ

หรือการซ่อมบำรุง) การประปา โรงเรียน เป็นต้น การแจ้งเตือนภัย เช่น การเตือนภัยจากสาธารณะ สุข ภัยจากโจรขโมย โรคระบาด ฯ การแจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย รายการประชาสัมพันธ์ข่าวสารภายใน ท้องถิ่น เป็นรายการที่มีความหลากหลาย ในการนำเสนอเนื้อหาสาระโดยมีรูปแบบที่สำคัญคือ มีผู้ ดำเนินรายการ 1 คนมีทีมงานที่มีความสามารถ ทางด้านการติดตามข้อมูลข่าวสาร การติดต่อสื่อสาร การหาข้อมูล เป็นต้นมีระบบการติดต่อสื่อสารที่ดี เช่น ระบบโทรศัพท์ เพื่อรับข้อมูลจากภายนอก มี ระบบการตรวจสอบข้อมูลหรือข่าวที่ดีเมื่อได้รับทราบข้อมูลแล้วควรมีทีมงานตรวจสอบความถูกต้อง ของข้อมูลว่าเป็นจริงหรือไม่มีการติดตามนำเสนอข้อมูลทุกวัน เพื่อติดตามสถานการณ์ให้เป็นปัจจุบัน ให้มากที่สุดและออกอากาศในเวลาที่เหมาะสม เช่น ตอนเช้า (ก่อนคนไปทำงาน) ช่วงพักเที่ยง เป็นต้น

รายการปกิณกะ (Miscellaneous programme) สถานีวิทยุชุมชน จะมีการจัด รายการปกิณกะ เพื่อความบันเทิงแทรกเข้าไปในรายการ เพื่อทำให้เกิดความบันเทิงแก่ผู้ฟังรายการ สาระบันเทิงที่จัดอยู่ในวิทยุชุมชน แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ รายการเพลง และรายการปกิณกะต่างๆ รายการเพลง มีลักษณะเป็นการสื่อสารแบบทางเดียว กับผู้ฟังที่บ้าน โดยมีรูปแบบที่สำคัญคือ มีผู้ จัดรายการหรือ ดีเจ รายการละ 1 คน ดำเนินรายการ 1 - 3 ชั่วโมงต่อวัน ทำหน้าที่ประสานความ บันเทิงในรายการตามคำขอของผู้ฟัง หรือเป็นการเปิดเพลงที่กำลังได้รับความนิยม ตามรูปแบบของ รายการ หรือให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายของผู้ฟังรายการ รายการวิทยุชุมชน จะมีการจัดรายการเพลง เพื่อเน้นการประชาสัมพันธ์ โฆษณาสินค้า หรือผู้สนับสนุนรายการ อาจมีการสลับกับการเล่นเกมส์ ตอบปัญหาชิงรางวัลจากผู้สนับสนุนรายการ หรือการรายงานข่าวจรรยาจรแทรก เป็นต้น เป็นไปตาม ความถนัดของผู้จัดรายการ และรายการปกิณกะเป็นรายการที่มีความหลากหลาย ในการนำเสนอ เนื้อหาสาระโดยมีรูปแบบที่สำคัญคือ เนื้อหาสาระมีความหลากหลายและไม่จำเป็นต้องเป็นหัวเรื่อง เดียวกันความหลากหลายในแต่ละช่วงจะถูกกำหนดโดยชื่อของช่วงรายการ ระยะเวลานำเสนอ รายการ 1 ชั่วโมง/ครั้ง ผู้ดำเนินรายการ 1 คนทำหน้าที่เชื่อมโยงเนื้อหารายการในแต่ละช่วง ไม่ จำเป็นต้องเป็นรายการสด มีการสอบถามความต้องการของผู้ฟัง เกี่ยวกับประเด็นที่เป็นที่สนใจ สำรองความต้องการผู้ฟัง

รายการถ่ายทอดเสียง เป็นการ ออกอากาศโดยถ่ายทอดสัญญาณเสียงจากสถานี วิทยุประเภทอื่น ๆ เช่น สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย วิทยุกองทัพบก วิทยุการบิน เป็นต้น เพื่อเป็นการถ่ายทอดเสียง ข่าวสาร สาระบันเทิง หรือเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ยกตัวอย่างเช่น รายการถ่ายทอดเสียงพระราชพิธีต่าง ๆ รายการถ่ายทอดเสียงการออกรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาล รายการถ่ายทอดเสียงการประชุมรัฐสภา รายการถ่ายทอดเสียงการแข่งขันกีฬา เช่น รายการมวย รายการฟุตบอล เป็นต้น

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องในการดำเนินงานของสถานี วิทยุชุมชน มีความเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดรายการ ดังนี้

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องในการดำเนินงานของสถานี วิทยุชุมชน มีความเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดรายการ ดังนี้สนองตอบชุมชนท้องถิ่นและหรือความ สนใจของชุมชนเป็นหลักรูปแบบต้องไม่แสวงหากำไร ให้บริการข่าวสาร การศึกษาและความบันเทิง เนื้อหารายการที่ส่งกระจายเสียงต้องเป็นเนื้อหาหลักจากสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นวิทยุชุมชนต้องยึดถือแนว ทางการเสนอรายการและข่าวสารของชุมชน ภายใต้แนวคิด ความเชื่อ วัฒนธรรมท้องถิ่น ภูมิปัญญา

ท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม การนำเสนอข่าวสารและรายการให้ความสำคัญกับเหตุการณ์ในท้องถิ่นมีเนื้อหา/รูปแบบที่หลากหลาย ครอบคลุมความสนใจ ความต้องการและผลประโยชน์ของคนทุกกลุ่ม เช่น เรื่องการทำมาหากิน การปกครองศิลปวัฒนธรรม มรดกด้านภูมิปัญญาของชุมชน การพักผ่อน ความบันเทิงและการละเล่น ประเพณีพิธีกรรม ปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน

ผู้ฟังวิทยุชุมชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างหลากหลาย เช่น รับฟังอย่างสม่ำเสมอ รายงานผลการฟังให้ทางผู้จัดรายการทราบ ดิชม / เสนอแนะ โทรศัพท์เข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็นในรายการ ร้องทุกข์ ร้องเรียนปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า รายการของสถานีวิทยุชุมชน ที่สำคัญนั้น มีการจัดรูปแบบรายการวิทยุชุมชนรายการที่มีการนำเสนอเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน รายการเพลง รายการที่มีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวข้องกับท้องถิ่นและชุมชนและบางสถานีวิทยุชุมชนก็มีรูปแบบ เอกลักษณ์เป็นของตัวเอง เช่น มีการร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบลในการนำเสนอข่าวในชุมชน เป็นเสียงตามสาย ประชาสัมพันธ์งานให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องถิ่น

และนอกจากนี้ยังมีการจัดรูปแบบรายการวิทยุชุมชน เพื่อการเผยแผ่ทางด้านศาสนา เชิญชวนให้ประชาชนผู้ฟัง ได้รับฟังธรรมจากศาสนาที่มีการจัด เช่น ศาสนาพุทธ และศาสนาคริสต์

2.2 การโฆษณา

การนำเสนอสินค้าและบริการ นอกจากนี้ยังมีการจัดรูปแบบรายการวิทยุชุมชนที่มุ่งเน้นเพื่อการส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ ทั้งจากสปอนเซอร์และจากผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น ชุมชน มีการโฆษณา การนำเสนอสินค้าและบริการมีการจัดรูปแบบรายการวิทยุชุมชน ที่มุ่งเน้นเพื่อการส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ ทั้งจากสปอนเซอร์และจากผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น ชุมชน

2.3 การเปิดโอกาสให้อาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดรายการ

การเปิดโอกาสให้อาสาสมัครมาร่วมจัดรายการผู้ฟังวิทยุชุมชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างหลากหลาย เช่น รับฟังอย่างสม่ำเสมอ รายงานผลการฟังให้ทางผู้จัดรายการทราบ ดิชม / เสนอแนะ โทรศัพท์เข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็นในรายการร้องทุกข์ ร้องเรียนปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน เป็นต้นเปิดโอกาสให้อาสาสมัครทำหน้าที่เป็นผู้สื่อข่าวท้องถิ่นเปิดโอกาสให้อาสาสมัครช่วยเป็นแหล่งข้อมูลประจำสำหรับการแนะนำวิทยากร / แขกรับเชิญในพื้นที่เปิดโอกาสให้อาสาสมัครเข้ามาเป็นผู้ร่วมผลิตรายการในแง่ของการช่วยเลือกประเด็น เลือกแง่มุมช่วยรวบรวมข้อมูลเปิดโอกาสให้อาสาสมัครทำหน้าที่เป็นแขกรับเชิญ / วิทยากร / ผู้ให้สัมภาษณ์แบบบางโอกาส

นอกจากนี้ยังมีรายการบางประเภทที่มีในบางท้องถิ่นหรือในสถานีวิทยุชุมชนเท่านั้น ได้แก่ “รายการเผยแผ่ศาสนา” เป็นรายการที่มุ่งเสนอหลักธรรมคำสอนของศาสนา ซึ่งที่มีในสถานีวิทยุจังหวัดพิษณุโลก คือรายการที่นำเสนอศาสนาพุทธ และศาสนาคริสต์ “รายการลิเก” เป็นรายการที่แสดงถึงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่ยังคงอนุรักษ์ไว้ในรายการของสถานีวิทยุชุมชน

2.4 รูปแบบการจัดรายการวิทยุชุมชนที่ควรนำเสนอ

รูปแบบการจัดรายการที่ “ควร” มีในรายการในวิทยุชุมชนมีนโยบายรายการที่กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยต่อต้านปัญหาชาตินิยมเพศนิยมและทัศนคติที่แตกแยกอื่นๆ ให้บริการข่าวสาร การศึกษาและความบันเทิง วิทยุชุมชน ต้องมีเนื้อหา รายการที่ส่งกระจายเสียงต้องเป็นเนื้อหาหลักจากสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นสถานี

2.5 รูปแบบการจัดรายการวิทยุชุมชนที่ไม่ควรนำเสนอ

รูปแบบการจัดรายการที่“ไม่ควร”มีในรายการในวิทยุชุมชนคือ ไม่ควรมีรายการการที่ทำให้เกิดการสื่อสารสำหรับความคิดเห็นที่ขัดแย้ง การให้ร้ายสถาบันเบื้องสูง ให้ร้ายรัฐบาล ลอบหลู่ศาสนา หรือรายการที่ยุยง ก่อเกิดความแตกแยกในสังคม เป็นต้น

3. นโยบายสาธารณะ

3.1 ด้านโครงสร้างของสถานีวิทยุชุมชน

1) คณะกรรมการดำเนินงานวิทยุชุมชน

ถือเป็นหัวใจหลักของการบริหารจัดการวิทยุชุมชน โดยคณะกรรมการดำเนินงานวิทยุชุมชนต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถหลาย ๆ ด้าน

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องในการดำเนินงานของสถานีวิทยุชุมชน มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า คณะกรรมการดำเนินงานวิทยุชุมชนควรมีให้ครบทุกฝ่ายงาน เพื่อให้การดำเนินงานของสถานีวิทยุชุมชน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

คณะกรรมการดำเนินงานวิทยุชุมชน ผู้ที่เข้ามาทำงานในสถานี ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านการสื่อสารพอสมควร มีความรู้ด้านกฎระเบียบข้อบังคับตามกฎหมายที่กำหนดไว้ มีจรรยาบรรณของนักสื่อสารมวลชนมีความรอบรู้ด้านการผลิต เทคนิคพอสมควร

ผู้ที่ทำงานด้านนี้ต้องมีใจรักและมีความเสียสละ ด้านเวลาได้ มีความสามารถในด้านการภาษาไทยและภาษาถิ่น ได้อย่างถูกต้อง และควรเป็นผู้ที่เคยผ่านหรือได้รับการอบรมบ้างตามความเหมาะสมและสถานการณ์ของประเทศ

2) กฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เกี่ยวกับสถานีวิทยุชุมชน

กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นเกี่ยวกับกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เกี่ยวกับสถานีวิทยุชุมชนเป็นไปในแนวทางเดียวกันคือ วิทยุชุมชนควรมีการปฏิบัติตามข้อบังคับ ตามกฎระเบียบที่ทางรัฐบาลวางไว้ หรืออาจปรับใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ (ภาค) คือเป็นไปตามบทบัญญัติ มาตรา 47 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ.2550) เพื่อวิทยุชุมชนแต่ละแห่งจะได้ดำเนินแนวนโยบายไปในทิศทางเดียวกัน กฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เกี่ยวกับสถานีวิทยุชุมชน ควรมีการบังคับใช้และส่งเสริมจรรยาบรรณ ผู้จัดรายการวิทยุด้วย

3) การมีส่วนร่วมของผู้ฟังจากรายการวิทยุชุมชน

การมีส่วนร่วมของผู้ฟังจากรายการวิทยุชุมชน ควรจัดทำกิจกรรมระหว่างผู้จัดกับผู้ฟัง ตามความสามารถของแต่ละสถานี หรือให้ผู้ฟังร่วมแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ

4) สถานีวิทยุชุมชนกับการพัฒนาเศรษฐกิจภายในชุมชน

สถานีวิทยุชุมชนกับการพัฒนาเศรษฐกิจภายในชุมชน เช่นการจัดกิจกรรมจำหน่ายสินค้าในชุมชน โดยเข้าร่วมกับชุมชน โดยเข้าร่วม องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในพื้นที่นั้น ๆ การพัฒนาเศรษฐกิจภายในชุมชนต้องสนองตอบชุมชนท้องถิ่น หรือความสนใจของชุมชนเป็นหลัก

5) โครงสร้างการบริหารงานสถานีวิทยุชุมชนมีโครงสร้างที่เหมาะสมเอื้ออำนวยต่อการดำเนินงาน

กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นเกี่ยวกับ โครงสร้างการบริหารงานสถานีวิทยชุมชน ควรมีโครงสร้างที่เหมาะสมเอื้ออำนวยต่อการดำเนินงาน ให้เป็นในทิศทางเดียวกันกับนโยบายของรัฐ หรือท้องถิ่น หรือแต่ละภูมิภาค ตามความเหมาะสม ศาสนาและวัฒนธรรม มีโครงสร้างไปในทิศทางที่ต่อเนื่อง สนองตอบชุมชนท้องถิ่น และหรือความสนใจของชุมชนเป็นหลัก

โครงสร้างที่เหมาะสมของรายการวิทยุชุมชน เป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมการทำการ ส่งเสริมศักยภาพองค์กรที่สำคัญ เพราะถ้าสถานีวิทยชุมชนมีโครงสร้างการบริหารงานที่มี ประสิทธิภาพ มีคณะกรรมการดำเนินงานวิทยุชุมชนที่มีความรู้ความสามารถ มีแรงสนับสนุนจากชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้มแข็งแล้ว ย่อมทำให้ สถานีวิทยชุมชน นั้นมีศักยภาพเพียงพอที่จะ ดำรงอยู่เพื่อบริการประชาชนต่อไป

6) กฎระเบียบหรือกรอบการทำงานของสถานีวิทยชุมชนที่ เอื้ออำนวยต่อการ ดำเนินงาน

วิทยุชุมชนควรมีการปฏิบัติตามข้อบังคับ ตามกฎระเบียบที่ทางรัฐบาลวางไว้ หรืออาจปรับใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ (ภาค) คือเป็นไปตามบทบัญญัติ มาตรา 47 ของรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย (พ.ศ.2550) เพื่อวิทยุชุมชน แต่ละแห่งจะได้ดำเนินตามแนวนโยบายไปในทิศทาง เดียวกัน ลดความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้นได้

7) ความเป็นเจ้าของร่วมกัน ของสถานีวิทยชุมชนที่จัดตั้งขึ้นภายในชุมชน

กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นเกี่ยวกับ ความเป็นเจ้าของร่วมกันของสถานีวิทย ชุมชนที่จัดตั้งขึ้นภายในชุมชนความชัดเจนของกฎระเบียบหรือกรอบการทำงานของสถานีวิทยชุมชน เป็นไปตามบทบัญญัติ มาตรา 47 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ.2550) การแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วมและการประสานงานกับสถานีวิทยชุมชนอื่น ๆ หน่วยงานราชการหรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นไปตามบทบัญญัติ มาตรา 47 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 2550)

8) ความชัดเจนของกฎระเบียบหรือกรอบการทำงานของสถานีวิทยชุมชน

กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นในแนวทางเดียวกันคือ ควรมีการส่งเสริมจรรยาบรรณของสถานีวิทยชุมชน เพื่อเป็นการกำหนดกรอบการทำงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

9) การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วมและการประสานงานกับสถานีวิทย ชุมชนอื่น ๆ หน่วยงานราชการ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นในแนวทางเดียวกันคือควรมีการแลกเปลี่ยนหรือ เชื่อมโยงการทำงานระหว่างหน่วยงานวิทยุชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น โรงเรียน มหาวิทยาลัย โรงพยาบาล สถานีตำรวจ หน่วยงานเอกชน เป็นต้น

10.) การเข้าไปมีส่วนร่วมสถานีวิทยชุมชน

กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นเกี่ยวกับการเข้าไปมีส่วนร่วมสถานีวิทยชุมชน จัด ประชุม สัมมนาระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นระยะทั้งสั้นและยาว ผู้ที่จะเข้าร่วมต้องมีความสาม ารในการใช้สื่ออย่างดี และเข้าใจสถานการณ์ของพื้นที่ที่ทำอยู่

3.2 ด้านคุณภาพการบริหารจัดการ

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องในการดำเนินงานของสถานีวิทยุชุมชน มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่าสถานีวิทยุชุมชนควรให้ความสำคัญกับ คุณภาพการบริหารจัดการสถานีวิทยุชุมชน เพื่อการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น

1.) การสนับสนุนในการผลิตรายการจากคณะกรรมการบริหารงานสถานีวิทยุชุมชน(งบประมาณอุปกรณ์ต่างๆ ฯ)

กลุ่มตัวอย่าง ให้ความเห็นในเรื่อง การสนับสนุนในการผลิตรายการจากคณะกรรมการบริหารงานสถานีวิทยุชุมชน(งบประมาณอุปกรณ์ต่างๆ ฯ) ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละพื้นที่ จัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงานของหน่วยงานวิทยุชุมชน หรือจากทางรัฐบาลสนับสนุนเรื่องอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น เครื่องส่งสัญญาณ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

2.) การกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการที่ทำงานในสถานีวิทยุชุมชน

การกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการที่ทำงานในสถานีวิทยุชุมชนผู้ถูกสัมภาษณ์มีความเห็นที่เหมือนและแตกต่างกัน อยู่ 3 ความคิดเห็น คือมีความเห็นว่า วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการที่ทำงานในสถานีวิทยุชุมชน ควรมีวาระอยู่ที่ 1 ปี, 2 ปีและแล้วแต่ความเหมาะสม

3.) การเปิดโอกาสให้ผู้ฟังได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นติชมเกี่ยวกับรูปแบบการจัดรายการวิทยุชุมชน

การเปิดโอกาสให้ผู้ฟังได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นติชมเกี่ยวกับรูปแบบการจัดรายการวิทยุชุมชนผู้ถูกสัมภาษณ์มีความเห็นว่า ควรใช้วิธีการสำรวจข้อมูลทางสื่อต่างๆ หรือทำแบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนผู้ฟังรายการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนสูงสุด

4.) การปรับปรุงพัฒนาให้เกิดประโยชน์สอดคล้องกับชุมชนและสร้างความพึงพอใจแก่ผู้ฟัง

การปรับปรุงพัฒนาให้เกิดประโยชน์สอดคล้องกับชุมชนและสร้างความพึงพอใจแก่ผู้ฟัง ขึ้นอยู่กับบุคลากรแต่ละสถานีว่ามีคุณภาพเพียงพอหรือไม่ซึ่งความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของวิทยุชุมชนพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของวิทยุชุมชนเป็นที่ชื่นหน้าขุดตาของหมู่บ้าน เป็นการดำเนินงานที่ดีกระจายข่าวสารได้รวดเร็ว และตรงตามความต้องการของประชาชน ให้ความรู้ ข่าวสาร เนื้อหาสาระเกี่ยวกับสุขภาพ และข่าวสารของชุมชน มีประโยชน์ต่อชุมชนมาก ทำให้คนในชุมชนได้รับทราบข้อมูลต่าง ๆ อย่างที่ไม่เคยได้รับรู้มาก่อน และทำให้คนฟังได้รับความรู้แทบทุกด้าน (จากบทสัมภาษณ์ของผู้ฟังรายการ)

5.) การปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับต่างๆเกี่ยวกับสถานีวิทยุชุมชนได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในชุมชน

การปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับต่างๆเกี่ยวกับสถานีวิทยุชุมชนได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในชุมชนมีการประชุมและทำประชาวิจารณ์ในชุมชน ก่อนการจัดตั้งสถานีและสถานีวิทยุชุมชนที่จัดตั้งขึ้นทำให้คนในชุมชนมีความสามัคคีร่วมมือกันมากขึ้นแล้วแต่ความสามารถของแต่ละสถานีนั้น ๆ

6.) สถานีวิทยุชุมชนที่จัดตั้งขึ้นทำให้คนในชุมชนมีความสามัคคีร่วมมือกันมากขึ้น การจัดตั้งสถานีและสถานีวิทยุชุมชนที่จัดตั้งขึ้นทำให้คนในชุมชนมีความสามัคคีร่วมมือกันมากขึ้น แต่ก็ยังคงเป็นเพียงส่วนน้อยเท่านั้น เพราะปัจจุบันประชาชนไม่นิยมฟังรายการจากสถานีวิทยุชุมชน

7.) คณะกรรมการดำเนินงานในสถานีวิทยุชุมชนงบประมาณหรือทุนสนับสนุนการดำเนินงานวิทยุชุมชนมีความเพียงพอคณะกรรมการดำเนินงานในสถานีวิทยุชุมชนมีความเห็น ด้านงบประมาณหรือทุนสนับสนุนการดำเนินงานวิทยุชุมชน ไม่มีความเพียงพอสถานีวิทยุชุมชนจึงต้องมีการบริหารจัดการด้านงบประมาณตามนโยบายบริหารงาน และความสามารถของคณะกรรมการดำเนินงานของแต่ละสถานี

เกี่ยวกับบุคลากรและงบประมาณในการดำเนินการนั้นเนื่องจากวิทยุชุมชนดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไรทางธุรกิจจึงใช้อาสาสมัคร เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ ส่วนการบริหารงบประมาณนั้น เนื่องจากยังขาดงบประมาณอยู่บาง สถานีวิทยุชุมชนบางแห่งจึงต้องจัดหารายได้จากการเช่าอาคารของผู้ผลิตรายการ ซึ่งเป็นการเช่าเวลาที่มียราคาถูก เพื่อให้ กลุ่มต่างๆ ที่มีความสามารถในการร่วมผลิตรายการกับทางสถานี และเป็นการเปิดโอกาสทางการสื่อสารให้แก่ชุมชน

การระดมทุนภายในชุมชนเพื่อการดำเนินงานของวิทยุชุมชน ใช้หลายวิธีการ ได้แก่ การทอดผ้าป่า การจัดเลี้ยงน้ำชา การจัดเลี้ยงโต๊ะจีน และการตั้งโต๊ะบริจาคไว้ที่สถานี เป็นต้น

3.3 ด้านคณะกรรมการดำเนินงาน

จากการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่าง ผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องในการดำเนินงานของสถานีวิทยุชุมชน มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า คุณภาพคณะกรรมการดำเนินงาน มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการบริหารงาน ของสถานีวิทยุชุมชน

1) ความหลากหลายของการจัดรายการวิทยุชุมชน

ความหลากหลายของการจัดรายการวิทยุชุมชน และความร่วมมือประสานงานของคณะกรรมการ ที่ทำงานในสถานีวิทยุชุมชนเป็นไปตามสัดส่วนในบทบัญญัติมาตรา 47 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ.2550) การเข้ามามีส่วนร่วมของคนในชุมชน เป็นไปตามนโยบายของแต่ละสถานที่

2) คุณสมบัติของผู้ดำเนินรายการหรือดีเจ

ผู้ดำเนินรายการหรือดีเจ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นไปในทางเดียวกันว่าควรมีคุณสมบัติในด้านที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่งาน คือเป็นผู้ที่ผ่านการสอบใบผู้ประกาศ จากกระทรวงต้องได้รับการฝึกฝนอบรมตามสมควร มีการใช้ภาษา ที่ถูกต้องทั้งภาษาทางการ ภาษาถิ่น รู้จักการใช้ภาษาเป็นอย่างดี ควรมีความรู้ทั้งภาษาไทยและภาษาสากล (ภาษาอังกฤษ) ที่ดีในระดับหนึ่ง

3) การเข้ามามีส่วนร่วมของคนในชุมชน

4) ที่มาของคณะกรรมการที่ทำงาน ในสถานีวิทยุชุมชนและวาระการดำรงตำแหน่ง

ที่มาของคณะกรรมการที่ทำงาน ในสถานีวิทยุชุมชนและวาระการดำรงตำแหน่งต้องมาจากความเห็นชอบ ของคณะกรรมการ ควรต้องมีการจัดการประชุมและวางวาระการ

ดำเนินการ บริหารงานของวิเทศชุมชน ควรมีระยะเวลา 1 ปี เพื่อเป็นการประเมินการทำงานของ คณะกรรมการสถานีวิเทศชุมชน

5) มีการฝึกอบรมคณะทำงานของสถานีวิเทศชุมชน

ควรมีการฝึกอบรมคณะทำงานของสถานีวิเทศชุมชน ทั้งคณะกรรมการบริหาร สถานีวิเทศดำเนินการหรือดีใจ คณะกรรมการตัวแทนจากชุมชน ต้องมีคณะกรรมการสถานีวิเทศเป็นผู้ กำกับดูแลเรื่องนี้เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน และทำให้เกิดการพัฒนาในสถานีวิเทศชุมชน

6) ความร่วมมือประสานงานของคณะกรรมการ ที่ทำงานในสถานีวิเทศชุมชน

การสนับสนุนจากเครือข่ายหรือองค์กรที่ทำงานส่งเสริมวิเทศชุมชน จากการศึกษาวิเทศชุมชนเป็นงาน อาสาสมัคร มักมีคนเข้า-ออกตลอดเวลาจึงส่งผลให้สถานีวิเทศชุมชนกลุ่มตัวอย่างต้องการงบประมาณ พัฒนาบุคลากรของสถานีวิเทศมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาบุคลากร ที่ต้องการพัฒนาศักยภาพของ คนทำงาน ความต้องการรองลงมา คือต้องการวิทยากรผู้ เชี่ยวชาญมาช่วยฝึกอบรมวิเทศชุมชนในด้าน ต่างๆ ส่วนความต้องการเทพหรือซีดี ข่าวสารข้อมูล และคู่มือวิเทศชุมชน

7) หน้าที่ที่พึงกระทำของคณะกรรมการบริหารสถานีวิเทศ

หน้าที่ที่พึงกระทำของคณะกรรมการ บริหารสถานีวิเทศเป็นไปตามสัดส่วนใน บทบัญญัติ มาตรา 47 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ.2550) และเป็นไปตามกรอบ นโยบายของสถานีวิเทศชุมชนของแต่ละแห่ง

8) กฎระเบียบหรือกรอบการทำงานของสถานีวิเทศชุมชน

สิ่งที่สำคัญ ที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นตรงกัน คือการเคารพกฎระเบียบหรือ กรอบการทำงานของสถานีวิเทศชุมชนเป็นไปตามสัดส่วน ในบทบัญญัติมาตรา 47 ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ.2550) ไม่ว่าจะดำเนินกิจกรรมใด ๆ ก็ตาม เพื่อลดปัญหาและข้อขัดแย้ง ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

3.4 รายการวิเทศชุมชน

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับรายการของสถานีวิเทศชุมชนที่กลุ่มตัวอย่าง ต้องการให้มี ในสถานีวิเทศชุมชน ได้แก่

- 1) รายการข่าว
- 2) รายการบทความ
- 3) รายการสัมภาษณ์
- 4) รายการอภิปราย
- 5) รายการสารคดี
- 6) รายการนิตยสาร
- 7) รายการประชาสัมพันธ์ข่าวสารภายในท้องถิ่น
- 8) รายการปกิณกะ
- 9) รายการถ่ายทอดเสียง

3.5 ความพร้อมด้านเทคนิคและอุปกรณ์

จากการสัมภาษณ์สถานีวิทยุชุมชน ในจังหวัดพิษณุโลก พบว่าบางสถานียังมีปัญหา ด้านพร้อมด้านความอุปกรณ์สนับสนุน เช่น โทรศัพท์เพื่อรองรับผู้ฟังในการโทรศัพท์เข้ามาร่วม กิจกรรม และยังขาดเครื่องรับส่งสัญญาณที่ได้มาตรฐานคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ที่ทันสมัย และระบบ อินเทอร์เน็ตในการติดตามข้อมูลข่าวสารให้ทันสมัยมากขึ้น

ปัญหาที่พบมากที่สุดของสถานีวิทยุชุมชนก็คือ บุคลากรขาดความรู้ทางเทคนิคการใช้เครื่องส่ง การใช้ซีดี การใช้คอมพิวเตอร์ ฯลฯ และปัญหาการขาดอุปกรณ์ถ่ายทอดสดเป็นปัญหาที่สถานีวิทยุชุมชนมากที่สุดและปัญหารองลงมาคืออุปกรณ์ในห้องส่งมีไม่เพียงพอ

1.) ความพร้อมด้านอุปกรณ์สนับสนุน เช่น โทรศัพท์เพื่อรองรับผู้ฟังในการโทรศัพท์เข้ามาร่วมกิจกรรม

2.) สถานีวิทยุชุมชนมีเครื่องรับส่งสัญญาณที่ได้มาตรฐาน

3.) สถานีวิทยุชุมชนมีคอมพิวเตอร์ใช้ในการเก็บฐานข้อมูลต่างๆ

4.) สถานีวิทยุชุมชนมีระบบการจัดเก็บเอกสารต่างๆที่ดี

5.) สถานีวิทยุชุมชนมีความพร้อมด้านการส่งสัญญาณ

ส่วนใหญ่ยังพบปัญหาอุปกรณ์ในห้องส่งการใช้และการบำรุงรักษาอุปกรณ์ในห้องส่งที่ไม่เหมาะสมบางครั้งก็ส่งผลให้วิทยุชุมชนต้องหยุดดำเนินงานชั่วคราว เช่น กระแสไฟฟ้าที่ไม่สม่ำเสมอ ห้องส่งไม่มีเครื่องปรับอากาศ และสถานีไม่มีสายล่อฟ้า เป็นต้น

3.6 การประเมินผล

การสำรวจความต้องการในการฟังสถานีวิทยุชุมชนของคนในชุมชนการประเมินสรุปผลการดำเนินงานของสถานีวิทยุชุมชน

การประเมินสรุปผลการดำเนินงานของสถานีวิทยุชุมชน ควรมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง การทำวิทยุชุมชนที่จำเป็นต้องมี เป้าหมายและแ่งมุมที่จะประเมินนั้น ต้องมีหลากหลายมากกว่าการประเมินปริมาณผู้ฟังเท่านั้น

สถานีวิทยุชุมชน มีการประเมินผลการมีส่วนร่วมในระดับผู้ฟัง หัวข้อคำถามที่ใช้จะเป็นไปตาม เรื่องการมีส่วนร่วมที่ได้กล่าวมาแล้ว เช่นร่วมฟังอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอการร่วมแจ้งข่าวสาร การร่วมร้องทุกข์ ร่วมโทรศัพท์เข้ามาในรายการ / วัตถุประสงค์ของการโทรเข้ามา ร่วมเขียนจดหมายติชม / เสนอรายการสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีการประเมินอยู่เสมอ

สถานีวิทยุชุมชน บางแห่งเท่านั้นที่มีการประเมิน การมีส่วนร่วมในระดับผู้ผลิต และการประเมินผลการมีส่วนร่วมในระดับผู้บริหาร และส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรมีการประเมินผลในระดับนี้ด้วยเพื่อประเมินประสิทธิภาพในการบริหารงานในวิทยุชุมชน

สถานีวิทยุชุมชน จะใช้วิธีการ ในการเก็บข้อมูลอาจจะใช้หลาย ๆ วิธีประกอบกัน เช่น การใช้แบบสำรวจ / แบบสอบถาม / แบบสัมภาษณ์การดูบันทึกเอกสาร เช่น อัตราการโทรศัพท์เข้ามา บันทึกรายงานผลประชุมของคณะกรรมการบริหารการสังเกตการณ์ เช่น เข้าสังเกตการณ์การจัดการรายการ เป็นต้นแต่ส่วนใหญ่แล้วเป็นไปในแบบที่ไม่มีแบบแผนที่แน่นอน บางสถานียังเป็นการจัดบันทึกจากผู้จัดการรายการเท่านั้น มีเพียงบางสถานีเท่านั้นที่มีการ จัดการประเมินเก็บข้อมูลโดยใช้หน่วยงานภายนอกเป็นผู้เก็บข้อมูล และบางสถานีเป็นการถูกประเมินผลการปฏิบัติงานโดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือจากการสำรวจความพึงพอใจโดยมหาวิทยาลัยในท้องที่ การสำรวจความ

ต้องการในการฟังสถานีวิทยุชุมชนของคนในชุมชน การประเมินสรุปผลการดำเนินงานของสถานีวิทยุชุมชน การแก้ไขจุดบกพร่องต่าง ๆ ในการดำเนินการ การบันทึกรายละเอียดในการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานีวิทยุ การพัฒนาปรับปรุงข้อบกพร่องในการทำงาน และการสำรวจความต้องการในการฟังสถานีวิทยุชุมชนของคนในชุมชน